Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

20. december 2017 *

»Appel – statsstøtte – digitalt TV – støtte til implementering af jordsendt digitalt TV i fjerntliggende og mindre urbaniserede områder – tilskud til operatørerne af platforme for jordbaseret digitalt TV – afgørelse, hvorved støtteforanstaltningerne erklæres delvis uforenelige med det indre marked – statsstøttebegrebet – fordel – tjenesteydelse af almen økonomisk interesse – definition – medlemsstaternes skønsmargen«

I sag C-81/16 P,

angående en appel i henhold til artikel 56 i statutten for Den Europæiske Unions Domstol, iværksat den 12. februar 2016,

Kongeriget Spanien ved M.A. Sampol Pucurull, M.J. García Valdecasas Dorrego og A. Rubio González, som befuldmægtigede,

appellant,

den anden part i appelsagen:

Europa-Kommissionen ved P. Němečková, É. Gippini Fournier og B. Stromsky, som befuldmægtigede,

sagsøgt i første instans,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, T. von Danwitz, og dommerne C. Vajda, E. Juhász, K. Jürimäe (refererende dommer) og C. Lycourgos,

generaladvokat: M. Wathelet,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 7. september 2017,

afsagt følgende

* Processprog: spansk.

Dom

1 Med sit appelskrift har Kongeriget Spanien nedlagt påstand om ophævelse af Den Europæiske Unions Rets dom af 26. november 2015, Spanien mod Kommissionen (T-461/13, herefter »den appellerede dom«, EU:T:2015:891), hvorved Retten frifandt Kommissionen i det søgsmål, som denne medlemsstat havde anlagt med påstand om annullation af Kommissionens afgørelse 2014/489/EU af 19. juni 2013 om statsstøtte SA.28599 (C 23/2010 (ex NN 36/2010, ex CP 163/2009)), iværksat af Kongeriget Spanien til implementering af jordsendt digital-TV i fjerntliggende og mindre urbaniserede områder (uden for Castilla-La Mancha) (EUT 2014, L 217, s. 52, herefter »den omtvistede afgørelse«).

Tvistens baggrund og den omtvistede afgørelse

2 De faktiske omstændigheder, der har givet anledning til tvisten, er fremstillet af Retten i den appellerede doms præmis 1-22. De kan for så vidt angår den foreliggende appelsag sammenfattes på følgende måde:

3 Den foreliggende sag vedrører en række foranstaltninger, som de spanske myndigheder har truffet i forbindelse med overgangen fra analog til digital TV-spredning i Spanien for hele det spanske territorium, undtagen Comunidad Autónoma de Castilla-La-Mancha (den selvstyrende region Castilla-La Mancha, Spanien) (herefter »den omhandlede foranstaltning«).

4 For at fremme processen i forbindelse med overgangen fra analog til digital TV-spredning indførte Kongeriget Spanien en lovgivningsmæssig ramme ved bl.a. at vedtage Ley 10/2005 de Medidas Urgentes para el Impulso de la Televisión Digital Terrestre, de Liberalización de la Televisión por Cable y de Fomento del Pluralismo (lov nr. 10/2005 om hasteforanstaltninger til fremme af jordbaseret digitalt TV, liberalisering af kabel-TV og støtte til pluralisme) af 14. juni 2005 (BOE nr. 142 af 15.6.2005, s. 20562) og Real Decreto 944/2005 por el que se aprueba el Plan técnico nacional de la televisión digital terrestre (kongeligt dekret nr. 944/2005 om godkendelse af den nationale tekniske plan for jordsendt digitalt TV) af 29. juli 2005 (BOE nr. 181 af 30.7.2005, s. 27006). I dette kongelige dekret blev det pålagt de nationale offentlige og private TV-selskaber at sikre, at henholdsvis 96% og 98% af befolkningen modtog jordsendt digitalt TV (herefter »DTT«).

5 For at muliggøre overgangen fra analogt TV til DTT inddelte de spanske myndigheder det spanske territorium i tre forskellige zoner, der blev benævnt henholdsvis »zone I«, »zone II« og »zone III«. Den zone II, der er tale om i den foreliggende sag, omfatter mindre urbaniserede og fjerntliggende regioner, som repræsenterer 2,5% af den spanske befolkning. I denne zone investerede TV-selskaberne som følge af den manglende kommercielle interesse ikke i digitaliseringen, hvilket foranledigede de spanske myndigheder til at iværksætte en offentlig finansiering.

6 I september 2007 vedtog Consejo de Ministros (det spanske ministerråd) den nationale plan for overgang til DTT, hvis målsætning var at opnå en grad af DTT-tjenestedækning af den spanske befolkning, der svarede til graden af den analoge TV-tjenestedækning af denne befolkning i 2007, nemlig over 98% af den nævnte befolkning og hele eller praktisk taget hele befolkningen i de selvstyrende regioner Baskerlandet, Catalonien og Navarra (Spanien).

7 De spanske myndigheder påregnede, at der for at nå de dækningsmål, som var fastsat for DTT, skulle ydes offentlig finansiering for bl.a. at støtte processen i forbindelse med jordbaseret digitalisering i zone II, og navnlig inden for områderne i de selvstyrende regioner, der var beliggende i denne zone.

8 I februar 2008 vedtog Ministerio de Industria, Turismo y Comercio (det spanske ministerium for industri, turisme og handel) (herefter »MITC«) en beslutning om at forbedre telekommunikationsinfrastrukturerne og at fastlægge kriterierne for og fordelingen af finansieringen af

de indsatser, der skulle gøres for at udvikle informationssamfundet i henhold til en plan med navnet »Plan Avanza«. Det budget, som blev godkendt ved denne beslutning, blev delvist bevilget til digitalisering af TV i zone II.

9 Denne digitalisering blev gennemført mellem juli og november 2008. MITC overførte derefter midler til de selvstyrende regioner, der påtog sig at dække de resterende driftsomkostninger af deres egne budgetmidler.

10 I oktober 2008 vedtog det spanske ministerråd at bevilge yderligere midler til at udvide og færdiggøre DTT-dækningen inden for rammerne af de projekter om overgang til digitalisering, der skulle gennemføres i løbet af første halvdel af 2009.

11 Efterfølgende indledte de selvstyrende regioner processen i forbindelse med udvidelsen af DTT. I dette øjemed afholdt de udbud eller overdrog udvidelsen til private virksomheder. I visse tilfælde anmodede de selvstyrende regioner kommunerne om at påtage sig udvidelsen.

12 Den 18. maj 2009 modtog Europa-Kommissionen en klage fra SES Astra SA om en statsstøtteordning, som Kongeriget Spanien havde indført til fremme af overgangen fra analogt TV til DTT i zone II. Ifølge SES Astra omfattede denne ordning en ikke-anmeldt støtte, som var egnet til at skabe en fordrejning af konkurrencen mellem platformene for henholdsvis jordbaseret og satellitbaseret TV-spredning.

13 Ved skrivelse af 29. september 2010 meddelte Kommissionen Kongeriget Spanien, at den havde besluttet at indlede proceduren i henhold til artikel 108, stk. 2, TEUF vedrørende den omhandlede støtteordning for hele det spanske territorium med undtagelse af den selvstyrende region Castilla-La Mancha, for hvilken der var indledt en separat procedure.

14 Kommissionen vedtog derpå den omtvistede afgørelse, i hvis dispositive dels artikel 1 det fastslås, at den statsstøtte, der blev indrømmet operatører af den jordbaserede TV-platform til implementering, vedligeholdelse og drift af DTT-nettet i zone II, blev iværksat i strid med artikel 108, stk. 3, i TEUF, og at den er uforenelig med det indre marked med undtagelse af den støtte, der blev bevilget i overensstemmelse med princippet om teknologisk neutralitet. I denne afgørelses dispositive dels artikel 3 anordnes tilbagesøgning af denne uforenelige støtte fra DTT-operatørerne, uanset om de har modtaget støtten direkte eller indirekte.

15 I begrundelsen for den omtvistede afgørelse anførte Kommissionen for det første, at de forskellige retsakter, der var blevet udstedt på centralt plan, og de aftaler, som var blevet indgået mellem MITC og de selvstyrende regioner, dannede grundlaget for støtteordningen til udvidelse af DTT-dækningen i zone II. I praksis havde de selvstyrende regioner anvendt den spanske centralregerings retningslinjer for DTT-udvidelse.

16 For det andet konstaterede Kommissionen, at den omhandlede foranstaltning skulle anses for statsstøtte i artikel 107, stk. 1, TEUF's forstand. I denne forbindelse anførte Kommissionen navnlig, at de spanske myndigheder udelukkende havde fremført tilfældet med den selvstyrende region Baskerlandet for at gøre gældende, at der ikke forelå statsstøtte i henhold til de betingelser, der blev fastsat af Domstolen i dom af 24. juli 2003, Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, herefter »Altmark-dommen«, EU:C:2003:415). Den første betingelse i denne dom (herefter »den første Altmark-betingelse«), hvorefter den begunstigede virksomhed dels faktisk skal have en public service-forpligtelse, og opgaven og de hermed forbundne forpligtelser dels skal være klart defineret, var dog ifølge Kommissionen ikke opfyldt. Endvidere var den fjerde betingelse i den nævnte dom (herefter »den fjerde Altmark-betingelse«) heller ikke opfyldt, idet der ikke var sikret så lave udgifter som muligt af hensyn til offentligheden i denne selvstyrende region.

17 For det tredje fandt Kommissionen, at den omhandlede foranstaltning ikke kunne anses for at være statsstøtte, der var forenelig med det indre marked i henhold til artikel 107, stk. 3, litra c), TEUF, på trods af at denne foranstaltning var rettet mod et velafgrænset mål af fælles interesse, og at der forelå et svigt på det pågældende marked. Eftersom den nævnte foranstaltning ikke overholdt princippet om teknologisk neutralitet, var det Kommissionens opfattelse, at den ikke var forholdsmæssig, og at den ikke var et velegnet instrument til at sikre indbyggerne i zone II dækning af gratis kanaler.

18 For det fjerde fandt Kommissionen, at eftersom driften af en jordbaseret platform ikke var tilstrækkeligt klart defineret som en offentlig tjenesteydelse, kunne den omhandlede foranstaltning ikke berettiges i medfør af artikel 106, stk. 2, TEUF.

Retsforhandlingerne for Retten og den appellerede dom

19 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 30. august 2013 anlagde Kongeriget Spanien sit søgsmål med påstand om annullation af den omtvistede afgørelse.

20 Til støtte for sit søgsmål fremsatte Kongeriget Spanien fem anbringender. Med det første anbringende blev det gjort gældende, at der forelå en tilsidesættelse af artikel 107, stk. 1, TEUF. Det andet og subsidiært fremsatte anbringende vedrørte den omhandlede formodede støttes forenelighed med det indre marked. Det blev med dette anbringende gjort gældende, at der forelå en tilsidesættelse af godkendelsesbetingelserne i artikel 106, stk. 2, TEUF og artikel 107, stk. 3, litra c), TEUF. Med det tredje anbringende anførte Kongeriget Spanien, at der forelå en tilsidesættelse af procesreglerne. Det fjerde og subsidiært fremsatte anbringende vedrørte kravet om tilbagesøgning af støtten og var udledt af en tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet, ligebehandlingsprincippet, proportionalitetsprincippet og nærhedsprincippet. Med det femte anbringende gjorde Kongeriget Spanien subsidiært gældende, at der forelå en tilsidesættelse af den grundlæggende ret til information vedrørende tilbagesøgning af støtten.

21 Retten forkastede det første anbringende som ugrundet.

22 I dette øjemed forkastede Retten Kongeriget Spaniens argumentation om, at den omhandlede foranstaltning ikke kunne kvalificeres som »statsstøtte« som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF, da modtagerne ikke var blevet bibragt nogen økonomisk fordel, eftersom de af Domstolen i dom af 24. juli 2003, Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415) opstillede betingelser var opfyldt.

23 Med hensyn til den første Altmark-betingelse om udførelsen af offentlige tjenesteforpligtelser fandt Retten i den appellerede doms præmis 53-78, at Kongeriget Spanien ikke havde påvist, at Kommissionen med urette havde fastslået, at denne betingelse ikke var opfyldt, eftersom den omhandlede tjeneste, dvs. implementeringen, vedligeholdelsen og driften af DTT-nettet i zone II, ikke var blevet præcist defineret som en offentlig tjenesteydelse.

24 Med hensyn til den fjerde Altmark-betingelse om sikring af så lave udgifter som muligt for offentligheden fastslog Retten i den appellerede doms præmis 79-83, at den nævnte medlemsstat heller ikke havde påvist, at Kommissionen fejlagtigt havde konkluderet, at denne betingelse ikke var opfyldt, eftersom den samme medlemsstat i det væsentlige havde begrænset sig til at anføre, at den jordbaserede platform i sammenligning med satellitplatformen omkostningsmæssigt var den mest effektive løsning, fordi infrastrukturen allerede eksisterede til jordbaseret analogt tv.

25 Retten forkastede ligeledes Kongeriget Spaniens argumentation om en angivelig tilsidesættelse af artikel 107, stk. 3, litra c), TEUF samt de tre øvrige af denne medlemsstat fremsatte anbringender som ugrundede, og frifandt følgelig Kommissionen i det hele.

Parternes påstande

26 Kongeriget Spanien har i sit appelskrift nedlagt følgende påstande:

– Den appellerede dom ophæves.

– Den omtvistede afgørelse annulleres.

– Kommissionen tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

27 Kommissionen har nedlagt påstand om, at appellen forkastes, og at Kongeriget Spanien tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

Appellen

28 Kongeriget Spanien har til støtte for sin appel fremsat to anbringender.

Det første anbringende

29 Med det første anbringende gøres det gældende, at der blev begået en retlig fejl vedrørende kontrollen med medlemsstaternes definition og iværksættelse af en tjenesteydelse af almen økonomisk interesse. Dette anbringende er underopdelt i to led.

Det første led

– Parternes argumenter

30 Kongeriget Spanien har med sit første anbringendes første led kritiseret den appellerede doms præmis 53-78 angående Rettens undersøgelse af Kommissionens vurdering, efter hvilken denne institution konkluderede, at den første Altmark-betingelse ikke var opfyldt.

31 Denne medlemsstat har gjort gældende, at Retten støttede sit ræsonnement på fejlagtige præmisser, for så vidt som den fandt, at der for det første ikke ud over den retlige ramme skulle tages hensyn til samtlige de retsakter fra de spanske myndigheder, hvormed de omhandlede operatører fik overdraget udførelsen af offentlige tjenesteforpligtelser, at Kongeriget Spanien for det andet ikke havde forelagt Retten nogen kontrakt, der pålagde disse operatører offentlige tjenesteforpligtelser, og for det tredje at ingen anden selvstyrende region end Baskerlandet havde fremført en argumentation, der kunne godtgøre, at driften af det jordbaserede net var en offentlig tjenesteydelse. Det følger heraf, at Retten ikke foretog en tilstrækkeligt udførlig undersøgelse for at afgøre, hvorvidt de spanske myndigheder havde begået en åbenbar fejl ved udøvelsen af deres skønsbeføjelser ved definitionen af den omhandlede tjenesteydelse af almen økonomisk interesse.

32 For det første var Rettens analyse af den retlige ramme åbenbart urigtig. Således kvalificerer Ley 32/2003, General de Telecomunicaciones (almindelig lov nr. 32/2003 om telekommunikation) af 3. november 2003 (BOE nr. 264 af 4.11.2003, s. 38890) udtrykkeligt driften af radio- og TV-net som en tjenesteydelse af almen økonomisk interesse, og det er ikke muligt ud fra retspraksis at afvise denne lovs relevans med henvisning til, at den gælder for alle og ikke visse operatører i sektoren.

33 For det andet forholder det sig således, at de nationale retsakter og de af de spanske myndigheder indgåede kontrakter ikke blot definerer tjenesteydelsen af almen økonomisk interesse og overdrager udførelsen af denne til visse operatører, men tillige udtrykkeligt henviser til den jordbaserede teknologi. Disse retsakter blev taget i betragtning af Kommissionen, bl.a. i 23.-36. betragtning til den omtvistede afgørelse, og af Retten, da de konkluderede, at der forelå statsstøtte.

34 Kongeriget Spanien har hvad dette angår gjort gældende, at de beviser, der kan fremlægges inden for rammerne af den retslige procedure – i det foreliggende tilfælde de kontrakter, hvori der fastsættes forpligtelser til offentlig tjeneste – ikke er relevante for legalitetskontrollen af en kommissionsafgørelse. Endvidere omfatter de processuelle forpligtelser, der skal overholdes, bl.a. Kommissionens forpligtelse til omhyggeligt og upartisk at undersøge alle relevante forhold og at begrunde sin afgørelse.

35 I den foreliggende sag burde Kommissionen have taget hensyn til de udbud, der var blevet afholdt i visse selvstyrende regioner, og som var en integreret del af den omhandlede foranstaltning, således som det i øvrigt fremgår af den beskrivelse af denne foranstaltning, der bl.a. er foretaget i 32.-34. betragtning til den omtvistede afgørelse.

36 Kongeriget Spanien har for det tredje gjort gældende, at Retten ikke kunne hævde, at ingen anden selvstyrende region end Baskerlandet havde dokumenteret, at driften af det jordbaserede net havde karakter af en tjenesteydelse af almen økonomisk interesse, idet Kommissionen undersøgte et udsnit på 82 udbud med henblik på at vurdere støttens forenelighed med det indre marked, således som det fremgår af fodnote nr. 29 til den omtvistede afgørelse. Følgelig efterprøvede Retten ikke, hvorvidt Kommissionen havde undersøgt alle de relevante forhold for at definere den omhandlede offentlige tjenesteydelse.

37 Kommissionen finder, at dette led er uvirksomt, og at det under alle omstændigheder skal afvises fra realitetsbehandling og er ugrundet.

– Domstolens bemærkninger

38 Kongeriget Spanien har med sit første anbringendes første led i det væsentlige gjort gældende, at Rettens undersøgelse i henseende til den første Altmark-betingelse er behæftet med flere retlige fejl.

39 Hvad indledningsvis angår den angivelige fejl, som Retten begik ved bedømmelsen af national ret, skal det bemærkes, at Retten i den appellerede doms præmis 66 netop anerkendte, at den almindelige lov nr. 32/2003 kvalificerer driften af radio- og TV-net som »tjenesteydelse af almen interesse«.

40 Retten udtalte imidlertid i den appellerede doms præmis 67, at det forhold, at en tjeneste i national ret udpeges som havende almen interesse, ikke indebærer, at enhver operatør, der udfører den, er pålagt at udføre klart definerede offentlige tjenesteforpligtelser som omhandlet. Retten fastslog endvidere, at det ikke fremgik af lov nr. 32/2003, at alle telekommunikationstjenester i Spanien havde karakter af en tjenesteydelse af almen økonomisk interesse som omhandlet i dom af 24. juli 2003, Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415), og at denne lov udtrykkeligt bestemte, at alle tjenesteydelser af almen interesse som omhandlet i den nævnte lov skulle leveres inden for rammerne af en ordning med fri konkurrence.

41 I den appellerede doms præmis 68 bemærkede Retten ligeledes, at bestemmelserne i den almindelige lov nr. 32/2003 var kendetegnet ved at være teknologineutrale, og at telekommunikation er transmission af signaler via et telenet og ikke specielt via det jordbaserede net. Retten fandt, at det i betragtning af disse præciseringer vedrørende den spanske lov ikke kunne konkluderes, at driften af det jordbaserede net i denne lov var defineret som en offentlig tjeneste som omhandlet i dom af 24. juli 2003, Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415).

42 Det følger i denne forbindelse af Domstolens faste praksis, at denne i forbindelse med en appelsag udelukkende er kompetent til at efterprøve, om den nationale ret er blevet gengivet urigtigt, hvilket skal fremgå på åbenbar vis af sagsakterne (jf. i denne retning dom af 21.12.2016, Kommissionen mod Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, EU:C:2016:971, præmis 20 og den deri nævnte retspraksis).

43 I det foreliggende tilfælde har Kongeriget Spanien imidlertid ikke gjort gældende og så meget desto mindre godtgjort, at der foreligger en sådan urigtig gengivelse af national ret. Denne medlemsstat har således ikke anført eller påvist, at Retten havde foretaget konstateringer, som åbenbart er i strid med indholdet af de relevante bestemmelser i spansk lovgivning, eller tillagt en af disse bestemmelser en betydning, som åbenbart ikke kan udledes deraf i forhold til de øvrige oplysninger i sagen.

44 Hvis det forudsættes, at Kongeriget Spanien tillige har gjort gældende, at Retten foretog en fejlagtig retlig kvalificering af den almindelige lov nr. 32/2003, skal det i øvrigt, som generaladvokaten har gjort det i punkt 155 og 156 i forslaget til afgørelse, påpeges, at Rettens konklusion – hvorefter den nævnte lov ikke gav grundlag for at fastslå, at de operatører, der drev et jordbaseret net, var blevet pålagt klart definerede offentlige tjenesteforpligtelser i overensstemmelse med den første betingelse i dom af 24. juli 2003, Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415) – henset til de tvetydige elementer i denne lov, der er omtalt i den nærværende doms præmis 40 og 41, ikke er behæftet med nogen retlig fejl (dom af dags dato, Comunidad Autónoma del País Vasco m.fl. mod Kommissionen, C-66/16 P – C-69/16 P, præmis 102).

45 Dernæst er det argument fra Kongeriget Spanien, der er omtalt i den nærværende doms præmis 33-35, baseret på en fejlagtig læsning af den appellerede dom.

46 I modsætning til, hvad Kongeriget Spanien har hævdet, fastslog Retten således for det første ikke, at der ikke skulle tages hensyn til samtlige de retsakter, hvormed de spanske myndigheder overdrog udførelsen af offentlige tjenesteforpligtelser til de omhandlede operatører.

47 Det fremgår tværtimod af den appellerede doms præmis 69-73, at Retten behandlede Kongeriget Spaniens argument om, at de nævnte operatører havde fået overdraget udførelsen af sådanne forpligtelser bl.a. i de offentlige kontrakter, der var indgået mellem de samme operatører og de spanske myndigheder, såvel som i de interinstitutionelle aftaler, der var indgået mellem den baskiske regering, sammenslutningen af baskiske kommuner og de tre baskiske regionalråd.

48 Retten udtalte i denne forbindelse i den appellerede doms præmis 71, at overdragelsen af en offentlig tjenesteopgave kan foretages ved aftaler, for så vidt som de hidrører fra den offentlige myndighed og er bindende, og at dette i endnu højere grad gælder, når sådanne aftaler nærmere fastlægger de forpligtelser, der er pålagt ved lov.

49 Retten forkastede dog i den nævnte præmis 71 Kongeriget Spaniens argumentation med den begrundelse, at denne medlemsstat i den konkrete sag ikke havde fremlagt nogen kontrakt, der kunne underbygge dens argumenter, og at den omhandlede tjenestes karakter af en tjenesteydelse af almen økonomisk interesse ikke uden nogen præcisering fra de berørte myndigheders side kunne udledes af den omstændighed alene, at denne tjeneste havde været genstand for en offentlig kontrakt.

50 Som det fremgår af den appellerede doms præmis 72, forkastede Retten desuden Kongeriget Spaniens argumenter vedrørende Kommissionens konstateringer af, at driften af det jordbaserede net ikke i de interinstitutionelle aftaler var defineret som en offentlig tjeneste, med den begrundelse, at Kongeriget Spanien ikke havde bestridt disse konstateringer for denne retsinstans.

51 For det andet må Kongeriget Spaniens argument om, at Retten med urette foreholdt denne medlemsstat, at den ikke under retssagen havde fremlagt nogen kontrakt, hvori de offentlige tjenesteforpligtelser var defineret, forkastes som ugrundet med henvisning til, at det udspringer af en fejlagtig læsning af den appellerede dom.

52 I modsætning til, hvad Kongeriget Spanien har anført, foreholdt Retten således ikke denne medlemsstat, at den ikke havde fremlagt de offentlige kontrakter, der var nødvendige for bedømmelsen af den omtvistede tjeneste. Som det fremgår af den appellerede doms præmis 77, fastslog Retten korrekt, at denne medlemsstat ikke kunne kritisere Kommissionen for at have støttet sin analyse på de faktiske oplysninger, som den rådede over på datoen for vedtagelsen af den omtvistede afgørelse. Ifølge Domstolens faste praksis, som Retten gengav korrekt i denne præmis, skal retmæssigheden af en afgørelse om statsstøtte vurderes i forhold til de oplysninger, som Kommissionen kunne råde over på det tidspunkt, da den vedtog den (jf. bl.a. kendelse af 4.9.2014, Albergo Quattro Fontane m.fl. mod Kommissionen, C-227/13 P – C-239/13 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2014:2177, præmis 77 og den deri nævnte retspraksis).

53 Endelig – og som fremhævet af generaladvokaten i punkt 159 i forslaget til afgørelse – kan argumentet om, at Retten ikke undersøgte alle de relevante faktorer, der havde til formål at definere den omhandlede offentlige tjeneste, idet Kommissionen undersøgte et udsnit på 82 udbud med henblik på at vurdere støttens forenelighed med det indre marked, ikke tiltrædes. Denne omstændighed indebærer således ikke, at en anden selvstyrende region end Baskerlandet har dokumenteret, at tjenesten vedrørende drift af det jordbaserede net har karakter af en tjenesteydelse af almen økonomisk interesse som omhandlet i dom af 24. juli 2003, Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415).

54 På grundlag af samtlige de ovenstående betragtninger skal det første anbringendes første led forkastes.

Det andet led

– *Parternes argumenter*

55 Kongeriget Spanien har med det første anbringendes andet led navnlig kritiseret den appellerede doms præmis 81 og 82, for så vidt som Retten heri under sin vurdering af den fjerde Altmark-betingelse fastslog, at sammenligningen med satellitteknologien ikke i tilfældet med Baskerlandet var tilstrækkelig til at påvise, at den omhandlede virksomhed var den mest effektive virksomhed.

56 Kommissionen har anført, at Kongeriget Spaniens argumenter mangler klarhed og skal afvises fra realitetsbehandling eller under alle omstændigheder er ugrundede.

– *Domstolens bemærkninger*

57 For så vidt som det første anbringendes andet led omhandler den omstændighed, at Retten angiveligt begik en fejl ved undersøgelsen af den fjerde Altmark-betingelse, skal det bemærkes, at det forhold, at Rettens bedømmelse, hvorefter en af disse betingelser ikke var opfyldt, er urigtig, henset til den kumulative karakter af Altmark-betingelserne, ikke kan medføre en annullation af den appellerede dom, såfremt denne i øvrigt ikke er behæftet med nogen retlig fejl hvad angår bedømmelsen af en anden af disse betingelser (dom af dags dato, Comunidad Autónoma del País Vasco m.fl. mod Kommissionen, C-66/16 P – C-69/16 P, præmis 49).

58 Det fremgår af undersøgelsen af det første anbringendes første led, at Retten ikke begik nogen retlig fejl ved at forkaste de argumenter fra Kongeriget Spanien, hvormed denne medlemsstat anfægtede konstateringerne i 119.-126. betragtning til den omtvistede afgørelse om, at den første Altmark-betingelse ikke var opfyldt.

59 Under disse betingelser må det første anbringendes andet led anses for at være uvirksomt.

60 Følgelig må det første anbringende forkastes i det hele.

Det andet anbringende

Parternes argumenter

61 Kongeriget Spanien har kritiseret Retten for i den appellerede doms præmis 101-110 at have begået en retlig fejl ved sin analyse af støttens forenelighed med det indre marked som omhandlet i artikel 107, stk. 3, litra c), TEUF. Denne medlemsstat har anført, at Rettens ræsonnement indeholder flere fejl, som viser, at denne ikke udførte sin retslige kontrol i overensstemmelse med den retspraksis, der følger af dom af 15. februar 2005, Kommissionen mod Tetra Laval (C-12/03 P, EU:C:2005:87, præmis 39).

62 Kongeriget Spanien finder for det første, at Retten ikke behørigt efterprøvede rigtigheden af de oplysninger, som den omtvistede afgørelse er støttet på, ved i den appellerede doms præmis 104 at udtale, at Kommissionen ikke var forpligtet til at give detaljer om det udsnit af udbud, som den tog i betragtning ved konklusionen om, at princippet om teknologisk neutralitet ikke var blevet overholdt. I denne forbindelse var den af Retten i denne præmis nævnte retspraksis ikke relevant, eftersom de individuelle udbud i de sager, der lå til grund for denne retspraksis, ikke indgik i beskrivelsen af støtteforanstaltningen. Som det fremgår af 23.-36. betragtning til den omtvistede afgørelse, indgik udbuddene i den foreliggende sag imidlertid som en integrerende del af den omhandlede foranstaltning.

63 For det andet efterprøvede Retten ifølge denne medlemsstat ikke troværdigheden af og sammenhængen i det udsnit af udbud, som Kommissionen støttede sig på, og hvorvidt denne institution havde anvendt de relevante data. Retten begik således en retlig fejl ved i den appellerede doms præmis 108 at fastslå, at de spanske myndigheder undlod at fremlægge de oplysninger, der var nødvendige for at konkludere, at støtten var forenelig med det indre marked. Dels havde Kommissionen selv besluttet at analysere et af de spanske myndigheder fremlagt udsnit, og den angav for Retten, at den ikke kendte det antal udbud, som den havde undersøgt. Dels er spørgsmålet om troværdigheden af det udsnit, som de spanske myndigheder fremlagde under den retslige procedure, under alle omstændigheder uden relevans, for så vidt som legalitetskontrollen af den omtvistede afgørelse skulle foretages ud fra de oplysninger, der var til rådighed på datoen for vedtagelsen af denne afgørelse.

64 For det tredje udfyldte Retten med sin egen begrundelse de lakuner, der forekommer i den omtvistede afgørelse, ved at tiltræde Kommissionens konklusion om, at den omhandlede foranstaltning ikke var teknologisk neutral.

65 Kongeriget Spanien har i sin replik præciseret, at dette andet anbringende vedrører Kommissionens forsømmelighed, idet denne institution ikke undersøgte alle de udbud, som de spanske myndigheder havde fremlagt. Dette spørgsmål berører Kommissionens skønsbeføjelser og kan derfor gøres til genstand for en appel.

66 Kommissionen har indledningsvis fremhævet, at det foreliggende anbringende ikke er rettet imod den appellerede doms præmis 96, og at det følgelig ikke kan forstås således, at det anfægter analysen af støttens forenelighed med det indre marked i forhold til artikel 106, stk. 2, TEUF. Ifølge Kommissionen har Kongeriget Spanien med dette anbringende desuden anmodet Domstolen om en prøvelse ex officio af Rettens dom og således ønsket på appelstadiet at fremføre spørgsmål, der ikke blev anført for Retten, hvorfor anbringendet skal afvises fra realitetsbehandling.

67 Kommissionen har i øvrigt gjort gældende, at de kritikpunkter, som Kongeriget Spanien har fremsat af den analyse, som Retten foretog ud fra udsnittet af udbud, er ugrundede.

68 Kommissionen har i sin duplik fremhævet, at det fremgår af Kongeriget Spaniens replik, at denne medlemsstat – i strid med, hvad artikel 127, stk. 1, i Domstolens procesreglement tillader – har udvidet det andet appelanbringende til de forhold, der er omfattet af det første appelanbringende.

Denne medlemsstat har således på generel vis hævdet, at der ligeledes blev foretaget en utilstrækkelig retslig kontrol af det første anbringende, selv om dette første appelanbringende ifølge sin ordlyd alene angår den retlige fejl, som Retten begik med hensyn til, om der forelå en tjenesteydelse af almen økonomisk interesse.

Domstolens bemærkninger

69 Kongeriget Spanien har med det andet anbringende foreholdt Retten, at den begik flere retlige fejl ved undersøgelsen af Kommissionens analyse af den omhandlede foranstaltnings forenelighed med det indre marked som omhandlet i artikel 107, stk. 3, litra c), TEUF.

70 Det skal bemærkes, at det følger af Domstolens faste praksis, som Retten med rette henviste til i den appellerede doms præmis 99, at det inden for rammerne af den kontrol, som Unionens retsinstanser foretager af Kommissionens komplekse økonomiske vurderinger på området for statsstøtte, ikke tilkommer Unionens retsinstanser at sætte deres eget økonomiske skøn i stedet for Kommissionens. Unionens retsinstanser skal dog ikke blot efterprøve bl.a. den materielle nøjagtighed af de beviser, der henvises til, samt oplysningernes troværdighed og sammenhæng, men ligeledes kontrollere, om disse oplysninger udgør alle de relevante oplysninger, som skal tages i betragtning i forbindelse med en vurdering af en kompleks situation, og om disse oplysninger taler til støtte for de heraf dragne konklusioner (jf. bl.a. dom af 24.10.2013, Land Burgenland m.fl. mod Kommissionen, C-214/12 P, C-215/12 P og C-223/12 P, EU:C:2013:682, præmis 78 og 79 og den deri nævnte retspraksis).

71 Indledningsvis forkastes Kongeriget Spaniens argument om, at Retten undlod at efterprøve den materielle nøjagtighed af de beviser, som Kommissionen støttede sig på, da den i den omtvistede afgørelse konkluderede, at den omhandlede foranstaltning ikke kunne anses for at være forenelig med det indre marked i henhold til artikel 107, stk. 3, litra c), TEUF, idet denne foranstaltning ikke overholdt princippet om teknologisk neutralitet.

72 Det fremgår således ikke af stævningen i annullationssøgsmålet, at Kongeriget Spanien gjorde gældende for Retten, at Kommissionen havde støttet sig på oplysninger, der var materielt unøjagtige.

73 I øvrigt består Kongeriget Spaniens argument sammenfattende i at anfægte det udsagn, der er anført i den appellerede doms præmis 104, ifølge hvilket Kommissionen ikke var forpligtet til at give flere detaljer om den manglende overholdelse af princippet om teknologisk neutralitet end dem, der var indeholdt i 148.-171. betragtning til den omtvistede afgørelse, med den begrundelse, at den retspraksis, som Retten på dette punkt støttede sig på, ikke fandt anvendelse i den konkrete sag.

74 I den appellerede doms præmis 104 henviste Retten med rette til Domstolens praksis, ifølge hvilken Kommissionen i forbindelse med en støtteordning i beslutningens begrundelse kan begrænse sig til at undersøge den omhandlede ordnings kendetegn ved bedømmelsen af, om den er nødvendig for at virkeliggøre et af de formål, hvortil der henvises i artikel 107, stk. 3, TEUF. Kommissionen er dermed ikke i en beslutning vedrørende en sådan ordning forpligtet til at foretage en undersøgelse af den støtte, der i hvert enkelt individuelt tilfælde er tildelt i henhold til en sådan ordning. Det er alene ved tilbagesøgningen af støtte, at det er nødvendigt at efterprøve hver berørt virksomheds individuelle situation (dom af 13.6.2013, HGA m.fl. mod Kommissionen, C-630/11 P – C-633/11 P, EU:C:2013:387, præmis 114 og den deri nævnte retspraksis).

75 Det er tilstrækkeligt at fremhæve, at Kongeriget Spanien ikke har bestridt, at den omhandlede foranstaltning udgjorde en støtteordning som omhandlet i den retspraksis, der er henvist til i den foregående præmis, således at denne retspraksis finder anvendelse på denne støtteordning. Den af Kongeriget Spanien påberåbte omstændighed, at de omhandlede individuelle udbud i det foreliggende tilfælde indgik i beskrivelsen af støtteforanstaltningen, er i denne forbindelse uden relevans.

76 Dernæst kan Kongeriget Spaniens argument om, at Retten ikke efterprøvede troværdigheden af og sammenhængen i det udsnit af udbud, som Kommissionen støttede sig på, heller ikke tiltrædes.

77 Det fremgår således af den appellerede doms præmis 106, at Retten foretog en sådan efterprøvelse for at tilbagevise Kongeriget Spaniens argument om, at det af Kommissionen benyttede udsnit af udbud ikke var repræsentativt. Retten fastslog, at selv om 65 ud af de 82 udbud, som Kommissionen havde analyseret, var udbud om levering, som ikke var berørt af den omtvistede afgørelse, repræsenterede de 17 analyserede udbud, som vedrørte en udvidelse af nettet, under alle omstændigheder en tilstrækkelig stor prøve i den konkrete sag, når der bl.a. blev taget hensyn til, at den administrative procedure vedrørte 16 selvstyrende regioner i Spanien.

78 Kongeriget Spanien har imidlertid ikke i sit appelskrift fremført noget argument med henblik på at gøre gældende, at denne bedømmelse er åbenbart urigtig, og er så meget desto mindre fremkommet med oplysninger, der kan føre til en sådan konklusion.

79 Eftersom denne medlemsstat har begrænset sig til at hævde, at Retten udfyldte de lakuner, der forekommer i den omtvistede afgørelse, med sin egen begrundelse, uden at præcisere de grunde, der har fået den til at fremføre et sådant argument, eller endsige angive de præmisser i den appellerede dom, som den nævnte medlemsstat henviser til, skal dette argument slutteligt afvises fra realitetsbehandling.

80 Følgelig skal det andet appelanbringende forkastes, idet det delvis afvises fra realitetsbehandling og delvis er ugrundet.

81 Det følger heraf, at appellen skal forkastes i sin helhed.

Sagsomkostninger

82 I henhold til artikel 184, stk. 2, i Domstolens procesreglement træffer Domstolen afgørelse om sagsomkostningerne, når en appel ikke tages til følge. Samme reglements artikel 138, stk. 1, der i medfør af reglementets artikel 184, stk. 1, finder anvendelse i appelsager, fastsætter, at det pålægges den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom.

83 Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at Kongeriget Spanien tilpligtes at betale sagens omkostninger, og da Kongeriget Spanien har tabt sagen, bør det pålægges dette at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Fjerde Afdeling):

1) Appellen forkastes.

2) Kongeriget Spanien betaler sagsomkostningerne.

Underskrifter